

10 การปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของ
ครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต
Environmental Education Teaching Practices of Elementary
School Teachers in Changwat Phuket

รามเมษ รัตนกุล
Ramese Rattanagul

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Elementary Education
Prince of Songkla University

2541

Order Key.....	16106
BIB Key.....	145892

050	เลขที่ QH541.261.T5 764
เลขทะเบียน.....	2541
.....	18/ก.ค. 2541

ชื่อวิทยานิพนธ์	การปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษา ในจังหวัดภูเก็ต
ผู้เขียน	นายราเมฆ รัตนกุล
สาขาวิชา	การประถมศึกษา
ปีการศึกษา	2540

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต (2) เปรียบเทียบการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต ที่มีความแตกต่างกันในด้านประสิทธิภาพการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสิทธิภาพการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียน และ (3) รวบรวมข้อเสนอแนะการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2540 จำนวน 286 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมินด้วยการประมาณค่าจากการปฏิบัติจริง 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นด้านการเตรียมการสอน .9044 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน .8802 ด้านการใช้แหล่งการเรียนรู้ .8266 ด้านการวัดและประเมินผล .8399 และรวมทั้งฉบับมีค่า .9499 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการสอนและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการใช้แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตที่มีความแตกต่างในด้านประสบการณ์การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

2.1 การปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี, 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี มีการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี

2.2 การปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 การปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 การปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตที่โรงเรียนอยู่ในเขตที่ตั้งต่างกัน มีการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูประถมศึกษาในจังหวัดภูเก็ตในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการสอน ควรจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนควรวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมเพื่อทำแผนการสอน ควรสำรวจสภาพปัญหาในชุมชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสอน และควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแก่ครูสอน

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการปฏิบัติจริง ควรให้นักเรียนได้สัมผัสกับสถานที่จริง ควรจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในชุมชนเป็นหลักและควรจัดกิจกรรม ตามความสนใจของผู้เรียน

3.3 ด้านการใช้แหล่งการเรียนรู้ ควรใช้สภาพแวดล้อมในชุมชน ห้องสมุด ข่าวสารจากสื่อมวลชน และหน่วยงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลควรวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ใช้การสังเกต การปฏิบัติกิจกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่ม ควรวัดและประเมินผลโดยให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ประเมินผลตนเองและควรใช้การวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี

Thesis Title   Environmental Education Teaching Practices
                                 of Elementary School Teachers in Changwat Phuket

Author   Mr. Ramese Rattanagul

Major Program   Elementary Education

Academic Year   1997

Abstract

The objectives of this research were (1) to investigate the environmental education teaching practices of elementary school teachers in Changwat Phuket, (2) to compare the environmental education teaching practices of the elementary school teachers whose environmental education teaching experiences, academic majors graduated, environmental education training experiences, and locations of schools were different, and (3) to gather suggestions for environmental education teaching practices of elementary school teachers in Changwat Phuket.

The population of the study were 286 environmental education teachers in Prathomsuksa one and Prathomsuksa six during the academic year 1997 in schools under the Office of Phuket Provincial Primary Education. Then 167 of them were randomly sampled. The research instrument was a rating- scale of five levels of teaching practices, of which the reliability was .9044 for instructional planning, .8802 for instructional activities, .8266 for learning resource utilization, .8399 for measurement and evaluation, and .9499 for the whole questionnaire. The statistical analysis was performed by percentages, means, standard deviations, t-test, and F-test.

The findings were as follows :

1. The environmental education teaching practices of the elementary school teachers in Changwat Phuket were overall moderate. As for each aspect, it was found that instructional planning and instructional activities were practiced moderately, while

learning resource utilization and measurement and evaluation were practiced in a high level.

2. Comparing the teaching practices of the teachers whose teaching experiences in environmental education, academic majors graduated, training experiences in teaching environmental education, and locations of schools were different, it was found that :

2.1 Overall, the teaching practices of the teachers who experienced 1-5 years, 6-10 years, and over 10 years of teaching environmental education were significantly different at .05. When each age-group was compared, the teachers with 6-10 years or over 10 years of teaching experiences showed higher level of environmental education teaching practices than those with 1-5 years of experience.

2.2 The teaching practices of the elementary school teachers graduated in different academic majors were similar.

2.3 The teaching practices of the teachers who differed in training experiences in environmental education teaching were not different.

2.4 The teaching practices of those teachers in schools from different locations were similar.

3. The suggestions for teaching practices in environmental education of the elementary school teachers in Changwat Phuket concerning instructional planning, instructional activities, learning resource utilization, and measurement and evaluation were following :

3.1 As for instructional planning, there should be a lesson plan appropriate for the community developed by an analysis of the environmental curriculum. There should be a survey of community problems to provide information for teaching and a training in environmental education teaching for teachers.

3.2 As for instructional activities, there should be student-centered activities with emphasis on practices and direct experiences for the students. The activities should be arranged by learners' interest and depending on the environment of the community.

3.3 As for learning resources, the environment of the community should be utilized, as well as libraries, information from mass media and environmental conservation offices.

3.4 As for measurement and evaluation, they should be done accurately using observation, practices, and group work. The measurement and evaluation should allow students' self-evaluation and various methods.